

โครงการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อการติดตั้งภายในอาคารโรงแรม The Chedi จังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง
มงคล : ภาพพิมพ์ไม้ เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม

โดย

นายพระนาย เกษมถาวรศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โครงการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อการติดตั้งภายในอาคารโรงแรม The Chedi จังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง
มงคล : ภาพพิมพ์ไม้ เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม

โดย

นายพระนาย เกษมถาวรศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PROJECT OF PRINTMAKING FOR DECORATION IN THE CHEDI HOTEL, CHIANG
MAI TITLED MANKALA : WOOD CUT THEME OF BELIEF OF GOOD THING**

By

Pranai Kasemtavornsilpa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Applied Art Studies

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ โครงการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อการติดตั้งภายในอาคารโรงแรม The Chedi จังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้ เรื่อง ความเชื่อในสิ่งดีงาม ” เสนอโดย นายพระนาย เกษมถาวรศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ปั่นกล้า
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรวัฒน์ งามเชื้อจิต
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ชมูณี

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์เสาวลักษณ์ เดชमानนท์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ปั่นกล้า)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรวัฒน์ งามเชื้อจิต)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ชมูณี)
...../...../.....

47152308 : สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

คำสำคัญ : ภาพพิมพ์ไม้/มรดก/ความเชื่อ/สัญลักษณ์

พระนาย เกษมถาวรศิลป์ : โครงการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อการติดตั้งภายในอาคาร
โรงแรม The Chedi จังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง มรดก : ภาพพิมพ์ไม้ เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม. อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ปรีชา ปั่นเกล้า, ผศ.ธีรวัฒน์ งามเชื้อจิต และ รศ.ดร.ไพโรจน์ ชมูณี. 53
หน้า.

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญคือการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานภาพ
พิมพ์เพื่อติดตั้งกับสถานที่ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการแสดงออก และสามารถ
ตอบสนองต่อหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยเฉพาะ

โดยมีเนื้อหาของผลงานในวิทยานิพนธ์ถึงเรื่องความเชื่อที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์มรดกตาม
ความเชื่อของวัฒนธรรมตะวันออก ที่พบเห็นตาม ภาพเขียน สถาปัตยกรรม และ เครื่องรางต่างๆ
เป็นจุดเริ่มต้น

ชิ้นงานเป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราวความเชื่อ และความเป็นสิริมงคลต่างๆตามสัตว์
สัญลักษณ์ที่นำเสนอจัดจำแนกออก การแสดงออกในงานภาพพิมพ์แม่พิมพ์แกะไม้ซึ่งเอื้อ
ประโยชน์ต่อรูปแบบและเนื้อหาของ โรงแรม The Chedi จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งการออกแบบตกแต่ง
ภายใน ลักษณะทางกายภาพสังคม ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมระหว่างความเชื่อกับชีวิตสมัยใหม่

ทั้งนี้ยังแสดงผลการวิเคราะห์ถึงกระบวนการศึกษาของสถานที่เพื่อการออกแบบติดตั้ง
ที่สามารถแสดงความเป็นศิลปะเฉพาะตน และส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานที่อย่างเป็นขั้นตอน จน
สรุปได้เป็นแบบเฉพาะที่มีความเหมาะสม

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

47152308 : MAJOR : APPLIED ART STUDIES

KEY WORD : WOODCUT/ CHEDI/ BELIEF/ SYMBOL

PRANAI KASEMTAVORNSILPA : PROJECT OF PRINTMAKING FOR DECORATION IN THE CHEDI HOTEL, CHIANG MAI TITLED MANKALA : WOOD CUT THEME OF BELIEF OF GOOD THING. THESIS ADVISORS : ASST .PROF. PREECHA PUN-KLUM, ASST.PROF.TEERAWATNGARMCHUACHIT, AND ASSOC.PROF.PAIPROJ JAIMUNI,Ph.D. 53 pp.

The objective of this thesis was to create graphic designs of woodcuts for expressive as well as functional purposes.

This thesis was about beliefs in auspicious symbols according to the Eastern cultures seen in drawings, architecture and charms, to begin with.

The woodcuts conveyed stories about beliefs and auspices as seen in the symbolic animals on the woodcuts. This was beneficial for the Chedi Hotel, Chiang Mai, in terms of patterns, contents, interior designs, socio-physical traits, and harmonious coexistence of old belief and modern life.

Analysis results of educational process of the installment place that expressed unique artistry and enhanced the meaning and characteristic of the selected place were shown in the thesis, respectively, while appropriate uniqueness was achieved as a final result.

Department of Applied Art Studies Graduate School,Silpakorn University Academic Year2008

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้ารำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ผู้อบรมสั่งสอนด้วยความรัก ความอบอุ่นเสมอมา ตลอดจนคณะครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้และคำปรึกษาทุกๆท่าน ขอบคุณเพื่อนพี่น้องที่ให้ความรัก ความห่วงใย กำลังใจอย่างจริงใจเสมอมา

ขอขอบคุณ โรงแรม Chedi จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความอนุเคราะห์ในการถ่ายภาพและในส่วนของข้อมูลเบื้องต้นอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานวิทยานิพนธ์

ขอบคุณมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่มีอบทุนสนับสนุนการดำเนินวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของการศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	2
2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	3
อิทธิพลจากคติความเชื่อและสัญลักษณ์มงคล.....	4
อิทธิพลจากผลงานศิลปิน.....	5
แนวความคิดในการสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจ.....	7
การพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	7
แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์.....	7
รูปแบบและการจัดองค์ประกอบในผลงานชุด ก่อนวิทยานิพนธ์.....	7
3 การวิเคราะห์ลักษณะการออกแบบภายในโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่.....	10
ลักษณะการออกแบบตกแต่งบริเวณส่วนต้อนรับ.....	11
ลักษณะการออกแบบตกแต่งของส่วนห้องพัก.....	12
ความเหมาะสมทางด้านแนวความคิดในการออกแบบสู่การสร้างสรรค์ผลงานชุด มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม.....	12
4 วิธีการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	17
ขั้นตอนการศึกษา.....	17
แหล่งข้อมูล	17
องค์ประกอบทางทัศนธาตุของวิทยานิพนธ์.....	17
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1	20
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2	22
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3	24

บทที่	หน้า
สรุปผลงานวิทยานิพนธ์ชุด มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดงาม.....	30
5 ศึกษาวิเคราะห์การตกแต่งสถานที่กับผลงาน.....	31
การสร้างสรรค์ และออกแบบผลงานเพื่อติดตั้ง ณ โรงแรม Chedi จ.เชียงใหม่	
เรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดงาม.....	31
การวิเคราะห์และหาบริเวณที่จะติดตั้งผลงาน.....	31
การวิเคราะห์ บริเวณ ที่จะติดตั้งจุดที่ 1 บริเวณส่วนต้อนรับ.....	33
การวิเคราะห์บริเวณที่จะติดตั้งจุดที่ 2 บริเวณ ห้องพักแบบ Deluxe.....	38
การวิเคราะห์บริเวณที่จะติดตั้งจุดที่ 3 บริเวณห้องพักแบบ Club Suit.....	44
6 บทสรุป.....	50
บรรณานุกรม.....	52
ประวัติผู้วิจัย.....	53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพมอมเฝ้าเชิงบันไดทางขึ้นวิหารหลังใหม่ที่วัดบุพพาราม จ.เชียงใหม่.....	4
2 ภาพเครื่องรางนกก้านแมวของญี่ปุ่นสมัยใหม่เน้นความน่ารักเช่นเดียวกับแมวแก้ว..	5
3 ภาพตัวอย่างผลงานของศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ.....	6
4 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	8
5 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	8
6 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	9
7 ภาพชุดแสดงการตกแต่งภายในของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่.....	13
8 ภาพชุดแสดงโครงสร้างอาคารของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่.....	14
9 ภาพชุดแสดงรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่.....	15
10 ภาพชุดแสดงการตกแต่งภายในห้องพักของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่.....	16
11 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	21
12 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	21
13 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	23
14 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	25
15 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5.....	26
16 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6.....	27
17 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7.....	28
18 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 8.....	29
19 ภาพบริเวณส่วนรับรองก่อนติดตั้งผลงาน.....	34
20 ภาพจำลองการติดตั้งในส่วนรับรอง แบบที่ 1.....	35
21 ภาพจำลองการติดตั้งในส่วนรับรอง แบบที่ 1 ในมุมที่แตกต่าง.....	35
22 ภาพจำลองการติดตั้งในส่วนรับรอง แบบที่ 2.....	36
23 ภาพจำลองการติดตั้งในส่วนรับรอง แบบที่ 3.....	37
24 ภาพบรรยากาศภายในห้องแบบ Deluxe.....	40
25 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Deluxe แบบที่ 1.....	41
26 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Deluxe แบบที่ 2.....	42
27 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Deluxe แบบที่ 3.....	43

ภาพที่		หน้า
28	ภาพบรรยากาศภายในห้องแบบ Club Suite.....	46
29	ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Club Suite แบบที่ 1.....	47
30	ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Club Suite แบบที่ 2.....	48
31	ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Club Suite แบบที่ 3.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ในวิถีชีวิตประจำวันของเรา เราได้มีส่วนสัมผัสใกล้ชิดอยู่กับสัตว์ต่าง ๆ ชนิดไม่มากนักน้อย และหลายคนเคยพบ ผูกพันกับสัตว์ ราวกับว่าเป็น ลูกรัก เพื่อนสนิทหรือหนึ่งในสมาชิกในครอบครัว สัตว์มงคล ผูกพันกับมนุษย์มานับแต่อดีตกาล ทุกชนชาติในโลกนี้ ล้วนมีคติความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์มงคลทั้งสิ้น เช่น แมว หรือสุนัขที่เรามักเลี้ยงไว้ ในบ้าน

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสดำเนินท่องเที่ยวตามศาสนสถานต่าง ๆ บ่อยครั้ง มักพบเห็น หัวสิงห์ พญานาค ครุฑ ตลอดจนรูปทวารวดีในธรรมจักร ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกประทับใจในความเชื่อและความศรัทธา ของศิลปะ ในสมัยโบราณที่มักสอดแทรก คติความเชื่อโดยผ่านสัตว์มงคลต่าง ๆ เพื่อที่ผู้พบเห็นจะได้ระลึกถึงแต่สิ่งดีงาม

จากการค้นคว้าข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าจึงเลือกศึกษาวิถีคิด ของความเชื่อในเรื่องสัญลักษณ์ อาทิ สัตว์ และสถาปัตยกรรม อันผูกพันกับความเชื่อในเรื่องของความมงคลของไทย และชาวตะวันออก นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ เพื่อการติดตั้ง ภายในอาคารโรงแรม The Chedi จังหวัดเชียงใหม่ ในเรื่อง “มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม” การประยุกต์สร้างสรรค์ผลงานให้เข้ามามีส่วนสัมพันธ์อันส่งเสริมต่อสถานที่นั้นข้าพเจ้าจึงได้กำหนดลักษณะรูปแบบและแนวคิดของการสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งสะพานที่ ดังนี้

ลักษณะรูปแบบและแนวคิดการสร้างสรรค์ ผลงาน

ภาพพิมพ์ไม้ เรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงามการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ ในชุดนี้ ส่วนหนึ่งข้าพเจ้าได้รับรูปแบบและแรงบันดาลใจ จากวิถีชีวิตความเชื่อของชุมชนชาวไทย การอยู่อาศัยกันอย่างเรียบง่าย สุขสบายและไม่แออัด เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน อันจะพบเห็นได้ในจังหวัดเชียงใหม่ และตามชนบทต่าง ๆ เกิดเป็นความประทับใจนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ ผลงานในชุดนี้

การกำหนดสถานที่เพื่อประยุกต์ติดตั้งผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นต้องมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับการตกแต่งของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ ได้เป็นอย่างดี

โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ เป็นที่พักอันเงียบสงบ ง่ายด้วยรูปแบบของรูปทรงอาคารที่มีเอกลักษณ์มีการใช้ไม้เป็นองค์ประกอบหลักตัวอาคารปิดล้อมสวนที่อยู่ภายในโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ ตั้งอยู่ใจกลางเมืองบนพื้นที่ซึ่งเป็นสถานกงสุลเก่าอังกฤษ และดิตริมแม่น้ำ

ความที่เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวหลักของภาคเหนือของไทยชาวต่างชาติเดินทางไปมาขวัักไขว้จึงเป็นภาพที่คุ้นชินของที่นี่ควบคู่ไปกับภาพวิถีชีวิตของคนชนบท สัตว์เลี้ยงและบ้านแบบไทย ๆ ก็จะมีให้เห็นเพียงแค่ออกจากเมืองไปไม่กี่ไกล

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิด แรงบันดาลใจ อิทธิพล และองค์ประกอบต่าง ๆ ทางศิลปะในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. ศึกษาเพื่อความรู้ และเข้าใจต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีบทบาทเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของสถานที่
3. เพื่อให้เกิดประโยชน์ และผสานสัมพันธ์ระหว่างผลงานศิลปะของข้าพเจ้ากับอาคารสถานที่ที่ทำการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาทางการศึกษา และการแสดงออกทางศิลปะของข้าพเจ้า

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้เฉพาะเรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงามโดยใช้ทัศนธาตุต่างๆ ของศิลปะประสานเข้าด้วยกัน คือรูปทรง สี พื้น ที่ว่าง ตามจินตนาการ
2. ศึกษาและออกแบบผลงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานที่ “โรงแรม The Chedi” ด้วยแนวคิดที่มุ่งให้ผลงานกับสถานที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน
3. ศึกษาและวิเคราะห์ความลงตัวของรูปแบบผลงาน การติดตั้งที่คงบรรยากาศสงบในสถานที่ให้สอดคล้องเหมาะสมด้วยการจำลองแบบผลงานที่สร้างสรรค์ตามแนวความคิดลงในสถานที่ และวิเคราะห์เลือกสรรให้ได้ผลงานการติดตั้งที่สมบูรณ์ตรงตามแนวความคิด

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

“อิทธิพล คือ แรงอำนาจที่มากกระทบจิตใจของคนเราให้เห็นเรากระทำและทำให้เรารู้สึกเป็นไปตามลักษณะพิเศษของแรงอำนาจนั้น”¹

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด มงคล: ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อ ในสิ่งดีงาม ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลความคิดที่มาจากแรงบันดาลใจรอบตัว ทั้งธรรมชาติแวดล้อมสถาปัตยกรรม วิถีชีวิตที่ผูกพันกับความเชื่อต่าง ๆ ของท้องถิ่นชนบทไทย บรรยากาศเหล่านี้ ซึมซับผ่านความรู้สึกลับวนการสร้างสรรคผลงานของข้าพเจ้า

อิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าสามารถแยกออกได้ดังนี้

1. อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมของสถานที่ (โรงแรม The Chedi)
2. อิทธิพลจากคติความเชื่อและสัญลักษณ์มงคล
3. อิทธิพลจากผลงานศิลปะ

อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมของสถานที่ (โรงแรม The Chedi จ. เชียงใหม่)

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในบรรยากาศของการดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมอันเงียบสงบง่าย แต่แฝงไว้ซึ่งรายละเอียดหลากหลายทั้งงดงาม

ข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุด มงคล: ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม

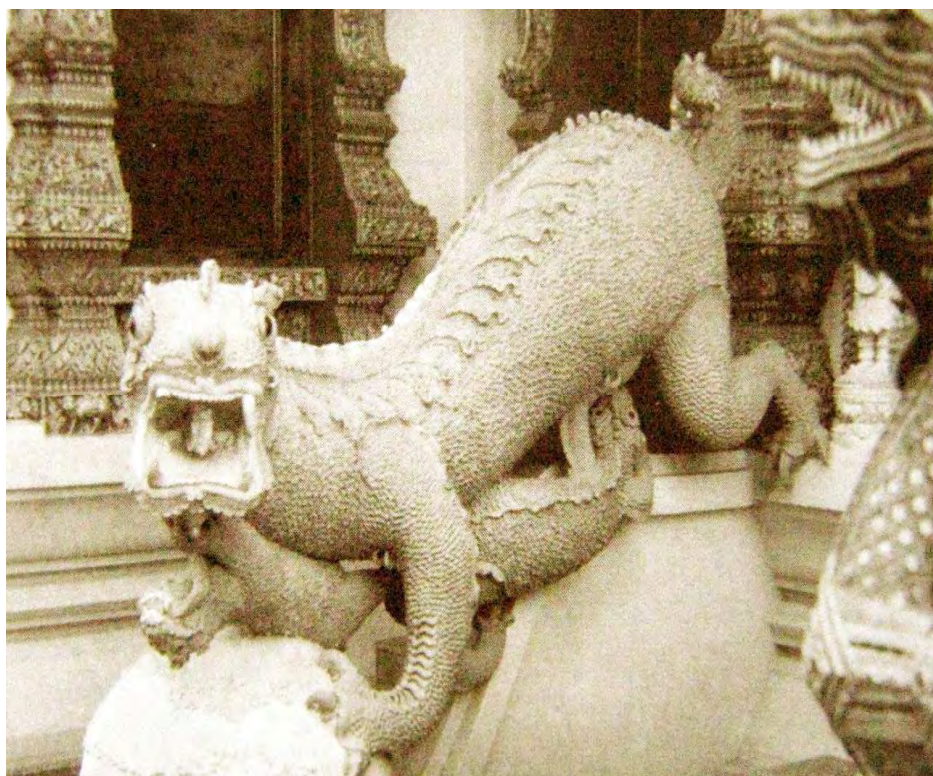
ความประทับใจในบรรยากาศ สิ่งก่อสร้าง วัด บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย ริมทางน้ำเล็ก ๆ รินไหลเนือยเนือย บ้างก่อคอด สัตว์เลี้ยง นก ไก่ ปลา หมา สัตว์ป่า คน สัมผัสใกล้ชิด ชวนให้นั่งลงฟังเสียงปะทะทักทายโอดห็น วัคเล่นพอยื่นใจ โดยมีกรอบของการดำเนินชีวิตกำหนดส่งผลกระทบต่อกระบวนการทางความคิด สู่ความรู้สึกในเชิงองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นอารมณ์ที่มีต่ออิทธิพลอากาศสภาพแวดล้อมและธรรมชาติ

¹ ศิลป พีระศรี. ศิลปะสงเคราะห์. (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.,ม.ป.ป.),197.

อิทธิพลจากคติความเชื่อและสัญลักษณ์มงคล

ข้าพเจ้าเชื่อว่าในวิถีชีวิตประจำวันของเรา เราได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันอยู่กับคติความเชื่อและสัญลักษณ์แห่งความมงคลอยู่ไม่มากก็น้อยบางคนถึงขั้นคลุกคลี และกลายเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจไปเลยก็ได้ ความเชื่อของบุคคลมาจากการที่เขามีความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ ด้วยตัวของเขาเอง และด้วยสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ความเชื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งความคิดการแสดงออก และการดำเนินชีวิต ความเชื่อของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องเฉพาะตน ซึ่งความเชื่อนั้นอาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงก็ได้

ชีวิตที่ผูกพันกับคติความเชื่อยากหลีกเลี่ยงไม่ได้ของมนุษย์ใช้สื่อสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาวะที่ใจตนต้องการ คือความสบายใจและชีวิตที่ดีกว่า สิ่งเหล่านี้ได้ ปรากฏหลักฐานมาตั้งแต่สมัยอารยธรรมแรกสุด ที่เครื่องรางรูปสัตว์ถูกค้นพบว่าบรรจุไว้ในหลุมศพของบุคคลสำคัญ หรือเทวสถานต่าง ๆ เพื่อผลทางมายาศาสตร์ สื่อสัญลักษณ์ และเครื่องรางรูปสัตว์จำนวนมากปรากฏอยู่ทั่วโลก เพื่อประโยชน์ในทุกอย่างที่เราปรารถนา ทั้งเรื่องของความรัก ความผาสุกในบ้าน สุขภาพที่ดี อายุยืน ความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ความมีชื่อเสียง เกียรติยศ โชคลาภ และความสมบูรณ์ทางโภคทรัพย์

ภาพที่ 1 มอมเฝ้าเชิงบันไดทางขึ้นวิหารหลังใหม่ที่วัด บุษพาราม จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 2 เครื่องรางนกล้ำแมวของญี่ปุ่นสมัยใหม่เน้นความน่ารักเช่นเดียวกับแมววิสกี้

อิทธิพลจากผลงานศิลปิน

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้านั้นได้รับแรงบันดาลใจหลาย ๆ ส่วนมาประกอบกัน รวมถึงศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานที่ข้าพเจ้าประทับใจ ผลงานเหล่านี้เป็นหนึ่งในแรงผลักดันให้เกิดจินตนาการของการผสมผสานรูปแบบที่หลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ประหยัด พงษ์ดำ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ นับเป็นศิลปินท่านหนึ่ง ที่มีความเชี่ยวชาญอย่างสูง ทางเทคนิคแกะไม้ (Wood cut) ศิลปิน มีความสามารถ ในการถ่ายทอดความฝัน ของดินแดนสยาม ผ่านลักษณะของสัตว์ต่าง ๆ ในภูมิภาคชนบทไทย ที่มีวิถีชีวิตสุขสงบ ตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ ได้เสนอความเชื่อของคนชนบท โดยการนำเสนอเรื่องราวของสัตว์ ผลงานที่ข้าพเจ้าประทับใจ และนำมาเป็นแบบอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบในผลงานชุดนี้คือผลงานชื่อ “ขามเช้า” ของศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำซึ่งได้รับรางวัลเกียรตินิยมอันดับ 1 ประเภทภาพพิมพ์ จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 27ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงมาใช้สีสันบรรยากาศขามเช้าในชนบท แทนบรรยากาศขามค่ำ คื่น ความงดงามในท่าทางของไก่ที่กำลังขันอยู่นั้น มีความเป็นชีวิตแบบไทย ๆ ที่เราจะคุ้นเคยกันมานาน ภาพไก่ชนเพศผู้กำลังยืนโก่งคอขันบนสุมไม้ เป็นสัญญาณบอกการเริ่มต้นของวันใหม่ อัน

เปี่ยมไปด้วยความหวังและพลัง ส่วนสีที่มีการไล่สีกัน จากบนลงล่างนั้น บ่งบอกเวลา และความเรียบง่าย ในความเป็นชนบทไทยส่วนหนึ่งที่น่าสังเกตในงานภาพพิมพ์ของศาสตราจารย์เกียรติคุณ ประหยัด พงษ์ดำ คือ การใช้สัญลักษณ์สัตว์ต่าง ๆ มาเป็นตัวแทนของความผูกพัน กับวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมของคนไทย ผสมผสานกับการใช้สีแสดงออกถึงบรรยากาศ ได้อย่างดี รวมถึงเทคนิค และวิธีการ ขั้นตอน ในการสร้างสรรค์ได้อย่างลงตัว จึงทำให้ข้าพเจ้านำมาเป็นแบบอย่างในการ สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงามนี้

ภาพที่ 3 ตัวอย่างผลงานของศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ
ชื่อผลงาน ยามเช้า, 2524 ภาพพิมพ์แกะไม้,
รางวัลเกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง ประเภทภาพพิมพ์
การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 27 พ.ศ. 2524

แนวความคิดในการสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจ

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอรูปแบบของงานภาพพิมพ์แกะไม้ ที่เรียบง่ายด้วยแรงบันดาลใจจากความเชื่อในวิถีชีวิตคนไทย รวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้รับ

บรรยากาศของ การดำรงอยู่ของ ธรรมชาติ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสถาปัตยกรรม ก่อให้เกิดทัศนียภาพ คือ พื้นที่ว่าง ช่องว่าง การเคลื่อนไหวเกิดมิติ หน้า หลัง ด้วย มุมมองที่อิสระ อย่างผ่อนคลาย

ข้าพเจ้าต้องการเสนออารมณ์ความรู้สึก จากความประทับใจในวิถีชีวิต ที่แบ่งไว้ด้วยความเชื่อถ่ายทอดเป็นผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้ ผสมผสาน กับจินตนาการ เพื่อการตกแต่งผลงานภายใน โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ ในความรู้สึก ที่ผ่อนคลาย และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไทย

การพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานชุดนี้ต้องการนำเสนอในเรื่องราวของธรรมชาติที่แฝงไว้ซึ่งคติความเชื่อ ในรายละเอียดที่ใกล้เคียงความเป็นจริง มาสะท้อนคุณค่าในความงาม ผสมผสานจินตนาการ กับบรรยากาศตามความเป็นจริง

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานชุดนี้ นำเอาคติความเชื่อของจีนเกี่ยวกับ ค้างคาว ที่เชื่อกันว่าเป็นสัตว์มงคลด้วยเรื่องของโชคลาภ และอายุยืนยาว นกฮูก ที่มีคติความเชื่อทั่วไปว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความรู้ โดยนำมาแสดงออกด้วยรูปแบบศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ เน้นแสดงให้เห็นถึงลักษณะท่าทางที่สง่างาม และเพิ่มคุณค่าด้วยการปิดทองคำเปลวเข้าไปให้ผลงานดูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โครงสร้างโดยรวมเป็น โทนสีเดียวสร้างเป็นความแตกต่างของพื้นที่ระย้าหน้ากับระย้าหลังที่เป็นพื้นที่ว่าง โดยอาศัยหลักการของแสงเงาและพื้นที่ว่างตามหลักขององค์ประกอบทางศิลปะ

รูปแบบและการจัดองค์ประกอบในผลงานชุด ก่อนวิทยานิพนธ์

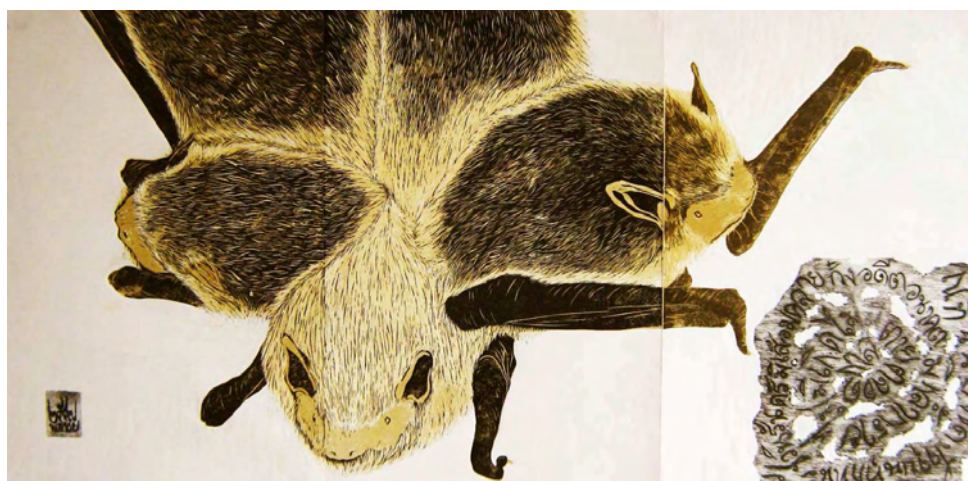
ข้าพเจ้าอาศัยมุมมองที่ประทับใจ เลือกองค์ประกอบของภาพตามความเป็นจริงตามธรรมชาติในมุมมองตามจินตนาการผ่านรูปทรงของสัตว์สัญลักษณ์ที่แฝงไว้ด้วยคติความเชื่อในระย้าหน้า ออกไปสู่ระย้าหลังที่เป็นบรรยากาศของท้องฟ้า ทำให้เกิดการตัดกันของระย้าหน้า กับระย้าหลัง พร้อมทั้งเพิ่ม ลวด ตัดทอน รายละเอียดบางส่วนและเพิ่มรายละเอียดแบบเหมือนจริง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจของการนำเสนอในจุดเด่นของภาพ เพื่อผลให้เกิดมิติที่ชัดเจนในเรื่องของแสงและเงา มีดและสว่าง สีในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าเลือกใช้สีให้น้อย เพื่อเน้นรูปร่าง รูปทรง ของสัตว์ สัญลักษณ์ให้มีความชัดเจน พร้อมทั้งใช้สีบาง ในระย้าหลังเพื่อทำให้ผลงานมีมิติสมจริง รวมถึงตัวหนังสือที่ใช้ในงานนำมาใช้เป็นส่วนขยายเนื้อหาของผลงานให้มีความชัดเจน อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของภาพ ที่สร้างความสมบูรณ์ในงานมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ ครอบคร้ว

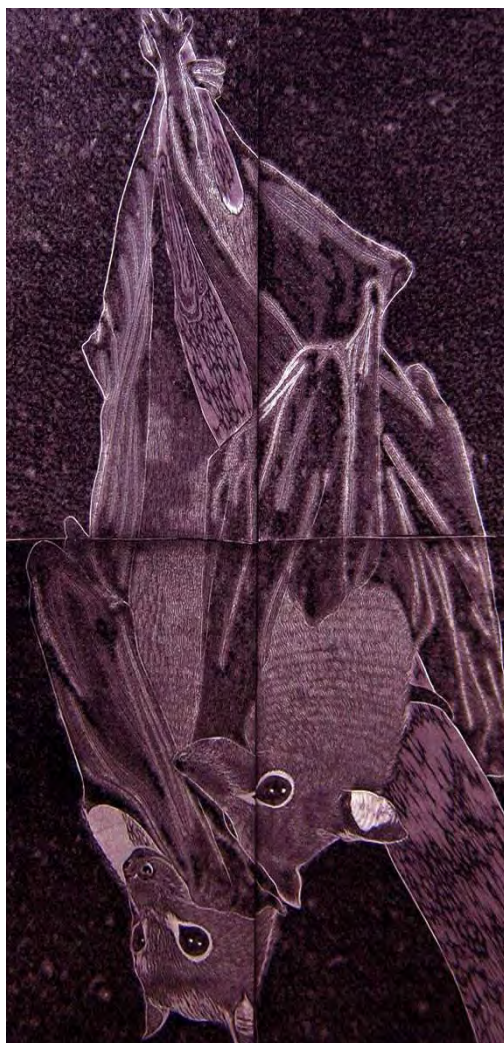
เทคนิคแกะไม้

ภาพที่ 5 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อภาพ ครอบคร้ว 2

เทคนิคแกะไม้

ภาพที่ 6 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์
ชื่อภาพ คู่รัก
เทคนิคแกะไม้

บทที่ 3

การวิเคราะห์ลักษณะการออกแบบภายใน โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่

โรงแรม Chedi จ. เชียงใหม่

เป็นโรงแรมที่ตั้งอยู่ในย่านไนท์บาซาร์ใจกลางเมืองเชียงใหม่ ตัวอาคารตั้งอยู่ในบริเวณสถานกงสุลอังกฤษหลังตลาดอนุสารและติตริมน้ำปิง

ลักษณะการแบ่งพื้นที่ภายใน “โรงแรม chedi จ.เชียงใหม่”

1. บริเวณต้อนรับ เป็นส่วนที่เมื่อก้าวเข้าไปในส่วนของโรงแรมจะพบที่นั่งพักผ่อนกับเฟอร์นิเจอร์หวายสีธรรมชาติขนานกับทางเดินที่ปูด้วยกระเบื้องสีขาว ขาวไปถึง Lobby ของโรงแรม
2. ส่วนห้องพักในโครงการที่มีอยู่ทั้งหมด 84 ห้อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
 - 2.1 ห้อง Deluxe ขนาด 50 ตารางเมตร 52 ห้อง
 - 2.2 ห้อง Club Suite ขนาด 105 ตารางเมตร 32 ห้อง
3. บริเวณส่วนของ สปา ตั้งอยู่บริเวณด้านในแยกจากส่วนที่พัก
4. บริเวณสระว่ายน้ำ จะอยู่ถัดไป จากส่วนของสปา
5. ส่วนของบาร์ เป็นอาคารเก่าสไตล์ โคลโลเนียล 2 ชั้น ครึ่งตึกครึ่งไม้

การออกแบบตกแต่งภายใน “โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่” จะเป็นไปในทางเดียวกันสถาปนิกเลือกเอารูปทรงอาคารที่เรียบง่ายและใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่ไม่มากมาย โดยใช้ไม้เป็นองค์ประกอบหลัก ในการสร้างพื้นผิว ให้กับอาคาร และจัดเรียง ส่วนของพื้นที่ใช้งานออกเป็นชั้น ๆ โดยใช้ทางเดินเป็นตัวกั้นเสียงและความวุ่นวายจากภายนอกทางเดินทั้งหมด จึงเป็นเหมือนตัวปิดล้อมชั้นแรกของอาคาร ส่วนของบริเวณต้อนรับขาวไปถึงส่วนของ Lobby นั้น เป็นส่วนแรกที่เมื่อก้าวเข้าไปในโรงแรมจะพบ มีการตกแต่งโดยแยกระดับออกจากกันเป็นสองส่วน คือส่วนที่เมื่อก้าวเข้าไปในโรงแรมจะพบ มีการตกแต่งโดยแยกระดับออกจากกันเป็นส่วนกันด้านนอกเฟอร์นิเจอร์ทั้งหมดเป็นหวายสีธรรมชาติ เข้ากับโครงสร้างของตัวอาคารได้เป็นอย่างดี ส่วนที่สองคือส่วนการจัดเรียงห้องพัก ห้องพักทั้งหมดหันหน้าเข้าสู่แม่น้ำปิงและสถาปนิกพยายามปิดมุมของห้องพัก เข้าหาด้านแม่น้ำให้ได้มากที่สุดทางด้านเหนือเป็นส่วนห้องพักแบบ Deluxe เป็นหลัก ส่วน

ทางใต้ก็เป็นส่วนของห้องพักแบบ Club Suite ซึ่งมีส่วนของทางเดิน และระเบียงไม้ เป็นตัวกั้นเสียงจากด้านนอก

เข้ามาภายในตัวห้องพักแบบ Deluxe ถูกจัดเป็นพื้นที่เล็ก ๆ ไว้วางรองเท้าและพื้นที่ก่อนเตรียมเข้าสู่ภายในห้องพัก และยังมีคอร์ทที่อำนวยความสะดวกให้มีแสงผ่านเข้ามาจากด้านบน ส่วนของพื้นที่ห้องน้ำ โดยกรุผนังห้องด้วยกระจกฝ้าทั้งหมด ส่วนภายในห้องพักขนาดใหญ่แบบ Club Suite ตัวผนังห้องนอนจะจัดเป็นแบบเปิดโล่งแล้วควบคุมพื้นที่ผ่านการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องนอน เมื่อเดินผ่านประตูกระจกออกไปก็เป็นส่วนของระเบียงที่มีการนำเอากระจกใสมาใช้เป็นราวกันตก และเปิดมุมมองสู่ด้านแม่น้ำและคอร์ทภายใน เพียงแต่ว่าคอร์ทภายในที่เกิดขึ้นในส่วนห้อง Deluxe ซึ่งเป็นคอร์ทขนาดใหญ่กลับมีงานภูมิสถาปัตยกรรมที่เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ซึ่งตั้งโดด ๆ กลางสนามหญ้าแบบเรียบสีเขียวอยู่ตรงใจกลาง แสดงให้เห็นถึงความแปลกแยกระหว่างงานสถาปัตยกรรมกับภูมิสถาปัตยกรรมอย่างชัดเจน

ลักษณะการออกแบบตกแต่งบริเวณส่วนต้อนรับ

บริเวณส่วนต้อนรับเป็นส่วนแรกสุดที่พบเมื่อก้าวเข้าไปภายในตัวอาคาร การออกแบบตกแต่งจึงมีส่วนสำคัญที่สุดเพราะบริเวณส่วนนี้มีส่วนสร้างความประทับใจเป็นอย่างแรก ให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ

การตกแต่งบริเวณต้อนรับสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

- เส้น การใช้เส้นจะใช้เส้นตรงซึ่งเป็นเส้นแกนของโครงสร้างเป็นหลักมีการใช้เส้นโค้งเพื่อลดความกระด้างของเส้นตรง เช่น เฟอร์นิเจอร์ รวมถึงของประดับตกแต่ง เซรามิก
- รูปทรง รูปทรงที่ปรากฏ เป็นรูปทรงเรขาคณิตง่าย ๆ ไม่มีความซับซ้อนโดยใช้รูปทรงอิสระบ้าง ซึ่งเป็นรูปทรงของเฟอร์นิเจอร์ของประดับและภูมิสถาปัตย์สามารถมองเห็นภายนอกอาคารมาสร้างความขัดแย้งกับรูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อสร้างความน่าสนใจ
- น้ำหนัก น้ำหนักที่ปรากฏจะเป็นน้ำหนักที่เกิดขึ้นจริง จากแสงเงา แลละสีของวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์และการสร้างพื้นต่างระดับเพื่อสร้างให้เกิดมิติแสงเงาทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าสนใจ
- สี โครงสีหลักคือ สีขาว และสีน้ำตาลที่ได้จากสีแท้ของวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ หวาย พื้นและสีไม้ที่เป็นส่วนประกอบของโครงสร้าง
- พื้นผิว พื้นผิวโดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นผิวที่แบนเรียบซึ่งเป็นส่วนของผนังพื้นและเพดาน ตัดกับลวดลายสานของเฟอร์นิเจอร์หวายและไม้ระแนง ในส่วนของโครงสร้างเพื่อลดความแบนเรียบและสร้างความน่าสนใจให้กับบริเวณส่วนต้อนรับ

ลักษณะการออกแบบตกแต่งของส่วนห้องพัก

ห้องพักเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง เนื่องจากห้องพักจะเป็นส่วนที่ใกล้ชิดกับผู้ที่มาใช้บริการมากที่สุด จึงต้องเน้นการตกแต่งให้มีความสะดวกสบาย ทั้งทางด้านการพักผ่อนและกิจกรรมต่าง ๆ

- เส้น การใช้เส้นจะใช้เส้นตรง ที่เกิดจากเส้น โครงสร้างของประตูลื่น ลายของผนังไม้ในแนวดิ่ง และเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ เพื่อความเป็นระเบียบสบายตา ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย
- รูปทรง รูปทรงเป็นรูปทรงเรขาคณิตง่าย ๆ ลดความซับซ้อนเพื่อความเป็นระเบียบสบายตา มีการใช้รูปทรงอิสระจากไม้ประดับเพื่อสร้างความขัดแย้ง ให้เกิดความน่าสนใจ
- น้ำหนัก น้ำหนักที่ปรากฏจะมีน้ำหนักเข้มในส่วนของพื้นเพื่อสร้างมิติ ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของห้องกับพื้นเพื่อเน้นให้ส่วนต่าง ๆ มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น
- สี โทนสีหลัก คือ น้ำตาลเข้ม และสีไม้ธรรมชาติมีการใช้ระนาบของสีที่สดในบางจุดเพื่อสร้างความดึงดูดใจ
- พื้นผิว พื้นผิวโดยส่วนใหญ่ เป็นพื้นผิวที่แบนเรียบซึ่งเป็นพื้นผิวของ ผนัง พื้น และเพดาน มีการขัดมันเพื่อเพิ่มความสะอาดตา และมีการใส่ลวดลายการประกอบไม้ ในส่วนของโครงสร้างผนังในบางจุดเพื่อลดความแข็งกระด้างของผนังปูน และเพื่อความรู้สึกให้ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

ความเหมาะสมทางด้านแนวความคิดในการออกแบบสู่การสร้างสรรคผลงานชุด มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม

จากการที่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ลักษณะการตกแต่ง สู่การสร้างสรรคผลงานศิลปะ ข้าพเจ้าได้นำเอาความโดดเด่นทางด้านเทคนิคกระบวนการ การออกแบบตกแต่งของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ โดยผสมผสานการวางองค์ประกอบและการออกแบบโทนสีของผลงานให้มีความสอดคล้องกลมกลืน รวมถึงนำเอาความงดงามของคติความเชื่อ โดยใช้สัญลักษณ์ของสัตว์มงคล เข้ามานำเสนอ เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกลงในทางที่ดีงามตามคติความเชื่อตามวัฒนธรรมท้องถิ่น

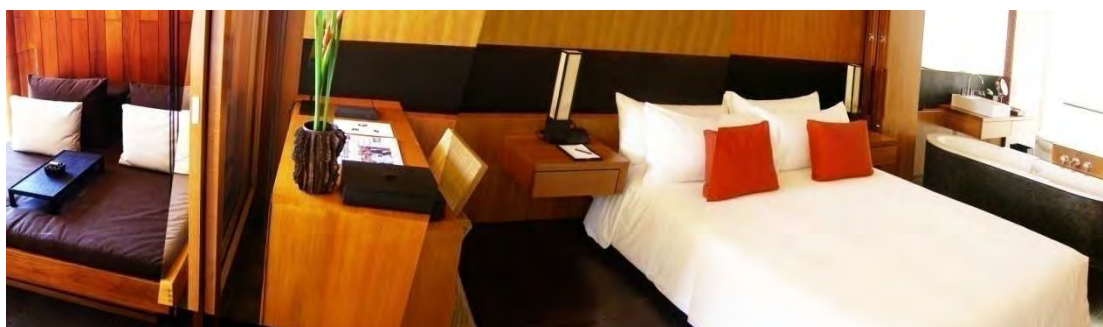
ภาพที่ 7 ภาพชุด แสดงการตกแต่งภายในของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 8 ภาพชุด แสดงโครงสร้างอาคารของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 9 ภาพชุด แสดง รูปแบบเฟอร์นิเจอร์ของ โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 10 ภาพชุด แสดงการตกแต่งภายในห้องพักของ โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่

บทที่ 4

วิธีการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีการศึกษาประมวลความรู้ ความคิดจากข้อมูล โดยการวิเคราะห์การออกแบบและตกแต่ง ของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาผลงานชุด มงคล ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม โดยค้นหารูปแบบ แนวคิด ของการออกแบบและการตกแต่ง สู่ การเชื่อมโยงความงามเพื่อความกลมกลืนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างผลงานศิลปกรรมกับโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่

ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการออกแบบและตกแต่งของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่
2. ศึกษาวิเคราะห์เรื่องคติความเชื่อต่าง ๆ
3. ศึกษาข้อมูลและถ่ายภาพจากสถานที่จริง
4. กำหนดรูปแบบและแนวคิดของผลงานให้เหมาะสมกับสถานที่
5. สร้างสรรค์ผลงานชุด มงคล: ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม
6. ศึกษาความเหมาะสมในการติดตั้งผลงาน ด้วยการสร้างแบบจำลองของการตกแต่ง
7. สรุปผลการศึกษา

แหล่งข้อมูล

1. สถานที่ติดตั้งผลงาน โรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่
2. สภาพแวดล้อม : วิถีชีวิตและธรรมชาติ ของชาวบ้านแถบเชียงใหม่เป็นต้น
3. หนังสือศิลปะ : ศึกษารูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์
4. ภาพถ่าย : จากสถานที่จริง (แหล่งข้อมูลต่าง ๆ)

องค์ประกอบทางทัศนธาตุของวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้าใช้ทัศนธาตุ อันได้แก่ เส้น (line) น้ำหนักอ่อนแก่ ของแสงและเงา (Tone) พื้นที่ว่าง(Space) สี (color) สร้างรูปทรงเพื่อสื่ออารมณ์ และแนวคิด² ที่สอดคล้องกับการออกแบบตกแต่งของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ ดังนี้

² ะลุณ นิมสมอ. องค์ประกอบศิลปะ.(กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2543)

1. เส้น (line)

ในผลงานของข้าพเจ้า เส้นเป็นของเขตของรูปทรง ขอบเขตของน้ำหนักขอบเขตของสี และขอบเขตของพื้นที่ว่าง มีทิศทางที่เป็นอิสระเป็นไปตามขอบเขตของสิ่งต่าง ๆ ข้างต้น มีรายละเอียดของรูปทรง เป็นส่วนสำคัญต่อการสร้างอารมณ์ความรู้สึก

2. น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Tone)

ในผลงานชุดนี้ ใช้บริเวณ มีดและสว่าง ตามลำดับจากขาวไปดำลักษณะน้ำหนักของภาพ เกิดจากทิศทางของแสงและระยะใกล้ไกลในระยะหน้าจะมีความชัดในรายละเอียดที่เกิดจากทิศทางของแสงที่เข้าจากด้านใดด้านหนึ่ง และระยะหลังที่เป็นระยะไกลสุดเกิดเป็นเงามืดไม่เห็นในรายละเอียด มีเพียงรูปทรงภายนอกของวัตถุ

3. พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่าง ช่องว่าง ในผลงานชุดนี้เกิดจากการกำหนดรูปทรงขึ้นในระยะหน้า ซึ่งมีทิศทางอิสระ พื้นที่ว่างจึงเกิดขึ้น ในด้านหลังเป็นบรรยากาศ ของความเคลื่อนไหวด้วยน้ำหนักของแสงเงาเกิดเป็นมิติ หน้าหลังเชื่อมโยงกันด้วยเส้นและรูปทรงที่แปรเปลี่ยนไปตามสภาพบรรยากาศแวดล้อมที่จุดสนใจของงาน

4. สี (color)

สีคู่กับแสง แสงเกิดการหักเห มีความถี่ในขนาดที่ตามมนุษย์สามารถมองเห็นได้ เมื่อแสงตกกระทบวัตถุที่มีสีสองได้สีที่มีอยู่ในธรรมชาติทั่วไป

บทบาทของสีในผลงานของข้าพเจ้า เป็นตัวสร้างบรรยากาศให้บรรยากาศ ในงานนั้นเหมาะสมกับการตกแต่งและกลมกลืนกับสถานที่ของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้ เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม นำเสนอผลงาน 8 ชิ้น ในเทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ โดยเริ่มด้วยการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ผสานเข้ากับ อารมณ์ ความรู้สึก ตามจินตนาการ โดยคล้อยตามในเรื่องของการตกแต่ง และตำแหน่งต่าง ๆ ที่จะนำไปติดตั้ง

ภาพร่าง

เป็นขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและแนวคิดของผลงานให้เหมาะสมกับการนำไปตกแต่งข้าพเจ้าค้นหาและทดลอง ในเรื่ององค์ประกอบทางทัศนธาตุ โดยการเลือกสรรมุมมอง ตามจินตนาการตัดทอน เพิ่มเติมจุดเด่น ระบายหน้าและหลัง เพื่อเน้นความหมายที่ต้องการจะนำเสนอ

ผลงานจริง

เป็นการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ แกะไม้โดยอาศัยเทคนิควิธีการพิมพ์แม่พิมพ์ไม้ด้วยน้ำหมึกมือพื้นผิวด้วยแท่นพิมพ์ ทำให้ผลงานดูมีบรรยากาศ

ขั้นตอนการพิมพ์ด้วยมือนี้ ต้องอาศัยความชำนาญในการปฏิบัติด้วยเหตุผลของธรรมชาติของการพิมพ์นั้นต้องรอให้สีพิมพ์ลงไปบนชั้นแรกแห้งสนิทเสียก่อนจึงจะพิมพ์สีต่อไปได้จึงต้องมีการวางแผนในการลำดับการพิมพ์สีอย่างดีด้วย เนื่องจากปัญหาของเทคนิคนี้ คือ หากพิมพ์ทับ ๆ กัน หลาย ๆ ชั้นจนเกินไปสีที่พิมพ์ที่หลังจะไม่ติดในตำแหน่งที่ต้องการ ทำให้ผลงานออกมาไม่เป็นไปตามตั้งใจ ปัญหานี้ได้เกิดกับข้าพเจ้าหลายครั้ง ซึ่งไม่มีวิธีแก้ หากเสียแล้วต้องเริ่มทำใหม่ ตั้งแต่ตอนแรก เทคนิคนี้จึงต้องมีการวางแผน การพิมพ์อย่างละเอียดอ่อน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม”

ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ที่ผ่านมาของข้าพเจ้าสรุปออกมาเป็นโครงการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ซึ่งมีผลงาน 8 ชิ้น แบ่งได้อีกเป็น 3 ชุด เป็นผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีขนาดแตกต่างกันตามตำแหน่งติดตั้งผลงาน

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ในช่วงนี้ ข้าพเจ้าได้นำเสนอแรงบันดาลใจอันเป็นรูปธรรมของภาพสัตว์ ในท่าทางต่าง ๆ รวมไปถึงทัศนียภาพ และใช้วิธีการในการเลือกคัดแปลงตัดและลดทอน สิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญออก คือ เฉพาะรูปทรงของสัตว์ที่แฝงไว้ในเรื่องของสัญลักษณ์มงคลในระยหน้า โดยเน้นในลายละเอียดและลดทอนรายละเอียดในบางส่วน จัดวางในตำแหน่ง ให้มีพื้นที่ว่างไว้ด้านล่างสู่ระยะหลังที่เป็นสถาปัตยกรรมไทย คือเจดีย์ โดยใช้หลักทศนิวิทยา สร้างให้เกิดระยะใกล้ไกล โดยขนาดให้คู่เล็กลง สีและรายละเอียดทั้งหมดถูกลดทอนให้เหลือเพียงรูปทรงภายนอกของสถาปัตยกรรมเพื่อบ่งบอกความหมายอย่างง่าย และชัดเจนถึงสาระสำคัญของเรื่องที่ต้องการจะแฝง คือเรื่องของความเชื่อและสัญลักษณ์ที่เป็นมงคล

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1 มี 2 ชิ้น

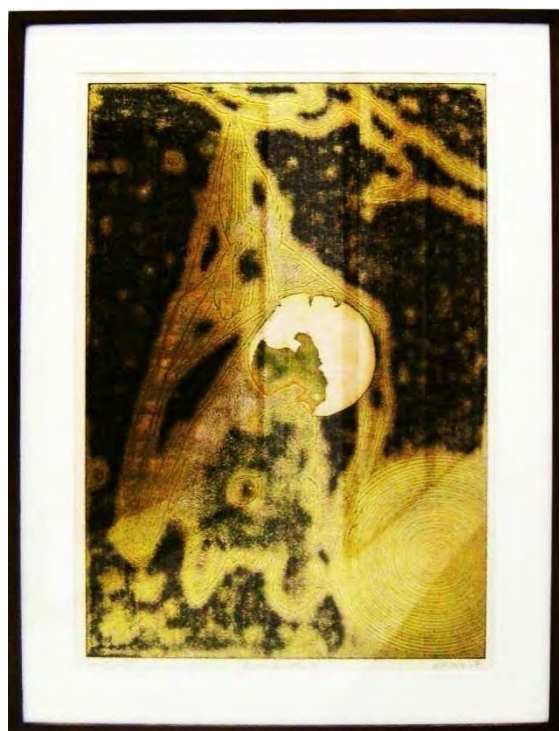
ผลงานในชุดนี้ เป็นการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ช่วงแรก ซึ่งมีเป้าหมายในการสร้างสรรค์แสดงบรรยากาศของความเชื่อในสัญลักษณ์สัตว์มงคล คือคางคกซึ่งเป็นสัตว์ที่ชาวจีนเชื่อกันว่า เป็นสัญลักษณ์ ของความมีอายุยืนยาว และมีโชคลาภ โดยแสดงออกมาในบรรยากาศของสี ยามค่ำคืนเดือนเพ็ญ โดยใช้เทคนิคของการปะทองคำเปลว ก่อนในพื้นกระดาษแล้วจึงพิมพ์สีทับลงไปทำให้เกิดเป็นประกายสีทอง ทั่วไปในภาพ

องค์ประกอบของภาพมีคางคก เป็นหลักสำคัญของภาพ ซึ่งในท่าทางของการเกาะเกี่ยวกิ่งไม้และเล็มผลไม้ชนิดหนึ่งอยู่ เป็นการแทนค่าในเรื่องของความอุดมสมบูรณ์อีกด้วย

ปัญหาที่พบคือเรื่องของการพิมพ์สีทับลงบนแผ่นทองคำเปลวที่ปิดลงบนกระดาษในชั้นแรกทำให้สีที่พิมพ์นั้นเรียบ ไม่เสมอเกิดเป็นลายทองคำเปลวขึ้นมา แต่ไม่ส่งผลเสียหายแก่ภาพมากนัก

ภาพที่ 11 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ชื่อภาพ ในคืนเดือนเพ็ญ 1

ภาพที่ 12 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อภาพ ในคืนเดือนเพ็ญ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2

ผลงานชุดนี้เป็นผลงานชิ้นใหญ่ซึ่งทำแยกเป็น 2 ชิ้น แล้วนำมาวางประกอบเป็นชิ้นเดียวกัน 1 ชิ้นใหญ่

ผลงานชุดนี้เป็นชิ้นแรกที่เริ่มนำสถาปัตยกรรมไทยเข้ามามีส่วนร่วมในงาน โดยใช้นกฮูกซึ่งเป็นสัญลักษณ์ความเชื่อในเรื่องของปราชญ์ ความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ แสดงออกมาในบรรยากาศยามค่ำคืน และเปลี่ยนจากการปิดทองทั้งภาพแล้วพิมพ์ทับมาเป็นการปิดทองในพื้นที่ที่ต้องการจะเน้นความสว่างเพียงจุดเดียว

องค์ประกอบของภาพเป็นภาพนกฮูกแม่ลูก 2 ตัวเกาะกิ่งไม้อยู่ใกล้กัน โดยมี พระจันทร์เต็มดวงลอยเด่นอยู่เบื้องหลังและมีเจดีย์ใหญ่ที่เป็นสัญลักษณ์ของความศรัทธาของชาวพุทธจัดวางไว้ในระยะไกลตามหลักทัศนียภาพ

ปัญหาที่พบในผลงานชุดนี้ คือ ผลงานชุดนี้เป็นชิ้นแรก ๆ ของข้าพเจ้าที่พิมพ์ลงบนกระดาษที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งข้าพเจ้าเลือกพิมพ์ในกระดาษขนาดนี้เพราะต้องการตัดปัญหาเรื่องการต่อกระดาษ เพราะการพิมพ์ด้วยเทคนิคพิมพ์ด้วยมือ นั้นการต่อกระดาษจะทำได้ไม่เนียน เหมือนพิมพ์ด้วยแท่นพิมพ์การพิมพ์ลงบนกระดาษขนาดใหญ่จะประสบปัญหาเรื่องการวางกระดาษลงบนแท่นพิมพ์ทำให้การพิมพ์ในช่วงแรก ๆ นั้นทำได้ไม่ดีนัก เกิดการวางตำแหน่งเคลื่อนทำให้เกิดรอยเปื้อนขอบกระดาษในบางจุด และเมื่อพอพิมพ์ไปได้ ในระยะหนึ่งก็เกิดความชำนาญและแก้ปัญหาได้ในที่สุด รอยเปื้อนที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยไม่ก่อความเสียหายแก่ภาพมากนัก

ภาพที่ 13 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อภาพ กรอบครัว

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 มี 5 ชิ้น

ผลงานชุดนี้เป็นชุดสุดท้ายในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์เป็นการต่อยอดจากผลงานชุดที่ผ่านมาในเรื่องของการทำสื่อสัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย คือ เจดีย์มาเป็นส่วนประกอบในงานและเพิ่มรายละเอียดเล็ก ๆ เช่น รูปทรงของต้นไม้ เข้ามาประกอบ

องค์ประกอบของภาพทั้ง 5 ชิ้น ใกล้เคียงกัน คือมีสัตว์สัญลักษณ์ที่เป็นมงคล 5 ชนิด

1. เขี้ยว เป็นสัตว์มงคลและเกี่ยวข้องกับศาสนามากที่สุดในการะธรรมอียิปต์ในความคิดของพวกเขาแล้วเขี้ยวบินสูง มองเห็นเหนือจากระยะไกลและเมื่อจู่โจมแล้วไม่เคยพลาด ทำให้มันเหมาะสมที่จะเป็นเครื่องหมายของ พลังอำนาจ ความสูงส่ง และความเป็นกษัตริย์
2. ไก่ ในวัฒนธรรมจีนโดยทั่วไปนั้น ไก่เป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย และมีบุคลิกภาพของความเที่ยงตรงไว้วางใจได้ เพราะมันขันเวลาตอนเช้าอยู่เสมอ
3. ปลาปักเป้า เป็นปลาที่คนไทยนิยมเลี้ยงมาเป็นเวลานาน จากแต่ก่อนนิยมเลี้ยงไว้เพื่อการกีฬา จนต่อมากลับกลายมาเพื่อความสวยงาม ปลาปักเป้าจึงเป็นสัตว์ที่แสดงความเป็นไทยได้เป็นอย่างดี
4. ปลาทองนั้นมีลักษณะสวยงามและเป็นมงคลอยู่ในตัว เพราะมันมี สีเงิน สีทองประกายการนำมาเป็นภาพเสริมมงคล ก็เท่ากับเป็นการอวยพรให้ เงินทอง และอภิมงคลเต็มบ้าน
5. ค้างคาว เป็นสัตว์มงคลชนิดหนึ่งที่เป็นสัตว์มงคลได้ด้วยการพ้องเสียงกล่าวคือคนจีนเรียกค้างคาวว่าเป่ยนฟู คำว่าฟู นี้ ใกล้เคียงกับเสียงคำว่า ฟู ซึ่งแปลว่าโชคลาภ เพราะเหตุนี้ ค้างคาวจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของโชคลาภไปด้วยจัดวางไว้ในระยะหน้าในลักษณะท่าทางต่าง ๆ โดยมีรูปทรงของสถาปัตยกรรมไทย คือเจดีย์อยู่ในระยะไกลตามหลักทัศนียวิทยา

ปัญหาที่พบในผลงานชุดนี้คือ รอยยับที่มาจากการม้วนของกระดาษขนาดใหญ่เมื่อนำมาคลี่และจึงทำให้เกิดริ้วรอยบ้างมากบ้างน้อย ทำให้เวลาพิมพ์สีพื้นที่ต้องการให้เป็นท้องฟ้าในระยะหลัง เกิดเป็นลายให้เห็น แต่เนื่องจากจุดที่เกิดปัญหาเป็นส่วนของบรรยากาศท้องฟ้า ลายที่เกิดจากการพิมพ์ทับลงบนรอยยับ กลับกลายเป็นพื้นผิวที่ช่วยสร้างให้เกิดบรรยากาศของภาพได้ดีอย่างไม่ได้ตั้งใจ ปัญหานี้จึงถูกแก้ไขโดยการไม่ต้องแก้ไขใด ๆ

ภาพที่ 14 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4
ชื่อภาพ มงคล 1

ภาพที่ 15 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5
ชื่อภาพ มงคล 2

ภาพที่ 16 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6
ชื่อภาพ มงคล 3

ภาพที่ 17 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7
ชื่อภาพ มงคล 4

ภาพที่ 18 ภาพผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8
ชื่อภาพ มงคล 5

สรุปผลงานวิทยานิพนธ์ชุด มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม

ในกระบวนการของการสร้างสรรค์ย่อมมีปัญหาและมีการแก้ไขเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของผลงานเริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูล ไปจนถึงการประมวลความคิดและปฏิบัติงาน จนเกิดเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ทั้ง 8 ชิ้น โดยมีปัจจัยในด้านของงานภาพพิมพ์เป็นส่วนสำคัญ ในการแสดงของผลงาน ในการใช้ทัศนธาตุ เส้น สี น้ำหนัก ที่ว่าง และ พื้นผิว ซึ่งเป็นปัญหาอีกส่วนหนึ่งที่ต้องแก้ไขเพื่อหาความสมบูรณ์ของผลงาน

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติงาน อาจเกิดขึ้นมาจาก การทดลองใช้เทคนิคอื่นเข้ามาผสมกับการทำงานเพื่อต้องการให้ส่งผลในเรื่องของการแสดงออกคือ การนำทองคำเปลวมาใช้ ทำให้ผลงานที่ออกมาไม่เป็นไปตามที่คาดหรือปัญหาจากการเลือกใช้วัสดุ คือ การเลือกใช้กระดาษพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่ทำให้เกิดปัญหาระหว่างขั้นตอนการพิมพ์

การทำงานและการแก้ปัญหาทั้งหมดจัดเกิดขึ้นได้ด้วยการใช้สติและมีสมาธิ ในการทำงานเพราะการทำงานในเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ นั้น เครื่องมือที่ใช้คือส่วที่มีความคมจึงต้องใช้สมาธิการแกะตลอดเวลาหากกวอกแวก คมส่วอาจทำให้เกิดบาดแผลได้ และการพิมพ์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ด้วยมือแบบโบราณนั้นมีข้อจำกัดและมีปัญหาเกิดขึ้นตลอดเวลา การอุทิศเวลาให้กับการทำงานอย่างจริงจัง จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ออกมาได้อย่างสมบูรณ์

บทที่ 5

ศึกษาวิเคราะห์การตกแต่งสถานที่กับผลงาน

การสร้างสรรค์ และออกแบบผลงานเพื่อติดตั้ง ณ โรงแรม Chedi จ.เชียงใหม่ เรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม

โรงแรม Chedi จ. เชียงใหม่ ได้รับการปรึกษาและออกแบบโดย Kerry Hill สถาปนิกชาวออสเตรเลีย ซึ่งถูกเลือกมาพร้อมกับกลุ่มบริหารโรงแรมในเครือ GHM ซึ่งทุกอย่างมาในระบบมาตรฐาน งานก่อสร้างที่เรียบร้อย และประณีตในรายละเอียดเพ่งไม้ระแนงแนวตั้ง ยังคงถูกใช้เป็นสูตรสำเร็จอย่างกว้างขวางให้พื้นผิวงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัยในเขตร้อนชื้น การออกแบบตกแต่งภายในของโรงแรมจะเป็นไปในทางเดียวกัน คือเป็นรูปแบบ Modern ด้วยการออกแบบที่เรียบง่าย ใช้เส้นตรงและพื้นผิวของวัสดุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไม้เป็นหลัก โดยมีโครงสร้างหลักคือสีไม้ธรรมชาติ และสีขาว ส่วนผนังติดตั้งงานศิลปะ ภายในเดิมถูกกำหนดไว้ ในตำแหน่ง สลับกับส่วนของผนังว่าง ในกรณีที่โรงแรม Chedi ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคเหนือและในแนวเดียวกันก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก ด้วยรูปลักษณ์ของวัฒนธรรมพื้นถิ่นนั้น กลายเป็นเหมือนกฎควบคุมความคิดต่อรูปแบบภายในของอาคาร รวมไปถึง รูปแบบของผลงานศิลปะตกแต่งด้วย โดยการใส่สัญลักษณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้กันได้ง่ายเข้าไปในพื้นที่นั้นๆ เพื่อเปิดรับกลุ่มผู้ใช้ในระดับนานาชาติ

การวิเคราะห์และหาบริเวณที่จะติดตั้งผลงาน

พื้นที่ภายในโรงแรม Chedi จังหวัดเชียงใหม่มีการแบ่งแยกบริเวณการใช้งานตามจุดประสงค์อย่างชัดเจนการออกแบบตกแต่งจะเป็นไปในทางเดียวกัน จะมีความแตกต่างกันบ้างก็เพราะจุดประสงค์ในการใช้งานเป็นสำคัญ

บริเวณต้อนรับ

เป็นส่วนแรกที่มีผู้เข้ามาพักจะได้พบและจะเป็นบริเวณที่เป็นหน้าเป็นตาของโรงแรมโดยมีการวางโครงสร้างหลักที่ใช้เพียง 2 สี คือสีไม้ธรรมชาติจากวัสดุที่เป็นโครงสร้างหลัก และสีขาว ในส่วนของผนังและพื้นกระเบื้องทางเดิน โดยมีการจัดวางเฟอร์นิเจอร์แบ่งเป็นส่วนแยกออกจากส่วนของทางเดิน อีกทั้งส่วนของผนังสีขาวที่ขนานไปกับทางเดิน ยังถูกแบ่งเป็นช่วงๆอย่างเป็นจังหวะ บริเวณนี้จึงเหมาะสมที่จะติดตั้งผลงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้กับพื้นที่ ได้อย่างดี

การวิเคราะห์ บริเวณ ที่จะติดตั้งจุดที่ 1 บริเวณส่วนต้อนรับ

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ เพื่อการติดตั้งภายในบริเวณส่วนต้อนรับ บริเวณนี้มีพื้นที่เป็นผนังสีขาวเรียบ ขนานไปกับส่วนของทางเดินผนังทั้งหมดถูกแบ่งเป็นช่วง โดยแต่ละช่วงมีขนาดประมาณ 3 – 5 เมตร ทางเดินในบริเวณนี้เป็นจุดเชื่อมไปสู่ลิฟท์เพื่อขึ้นไปในส่วนห้องพักและสามารถ เชื่อมต่อส่วนของห้องอาหาร สระว่ายน้ำ สปา และจุดชมวิวยุคสมัยน้ำปิง ผนังที่จะติดตั้งผลงานบริเวณนี้จึงมีความสำคัญและมีความเหมาะสมที่จะติดตั้งผลงานในบริเวณนี้ ข้าพเจ้าจึงนำเสนอผลงานในชุดที่ 2 และ 3 ซึ่งประกอบไปด้วยภาพสัตว์มงคลทั้ง 6 ชนิด คือ ปลาทอง, ปลากัด, ไก่, ค้างคาว, เขี้ยว, นกฮูก นำมาออกแบบเพื่อหาสัดส่วนให้เหมาะสมกับพื้นที่ในการติดตั้ง อีกทั้ง สัตว์มงคลทั้ง 6 ชนิด ตามความเชื่อของวัฒนธรรมพื้นถิ่นยังช่วยให้สถานที่นั้น เกิดความร่มเย็น สงบสุข และความดีงามต่าง ๆ ให้กับสถานที่นั้นอีกด้วย

ในบริเวณที่นี้ข้าพเจ้าได้จำลองการติดตั้งไว้ 3 แบบ เพื่อหาสัดส่วนที่เหมาะสม

แบบที่ 1 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งแบบแยกชิ้นโดยแบ่งให้แต่ละชิ้นติดตั้งอยู่บนผนังแต่ละผนังและมีระยะห่างในแต่ละภาพเท่า ๆ กัน โดยเริ่มจากติดภาพนกเขี้ยว และค้างคาวในบริเวณทางเข้าเพื่อเป็นการให้เกียรติกับแขกผู้มาพักเพราะเขี้ยวเป็นเครื่องหมายของพลังอำนาจความสูงส่งและค้างคาวที่เป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี มีอายุยืนยาว ถัดมาข้าพเจ้าเลือกติดตั้งภาพไก่ และปลากัดตามลำดับ เพราะเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิต ทางกายภาพสังคมพื้นถิ่น

ส่วนบริเวณผนังหน้าลิฟต์ข้าพเจ้าเลือกติดตั้งภาพปลาทองเพราะปลาทองมีลักษณะสวยงามและมีความมงคลอยู่ในตัวเอง

แบบที่ 2 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้ง แบบแยกจากกันเป็นชุด ๆ โดยเว้นระยะให้ห่างกันในส่วนของผนังสีขาวเพื่อทดลองการเว้นที่ว่างให้เกิดขึ้น โดยจุดที่ 1 บริเวณทางเข้าข้าพเจ้าเลือกติดตั้งเป็น 2 ชั้น คู่ นกเหยี่ยว กับไก่ เพราะสัตว์สองชนิดนี้เป็นสัตว์ที่มีมงคลในเรื่องบุญบารมีและสุขภาพร่างกายที่ดี และจุดที่ 2 บริเวณผนังทางเข้าลิฟท์ ข้าพเจ้าเลือกติดตั้งเป็นชุด 3 ชั้น ค้างคาว ปลาทอง ปลาเก็ด เพราะทั้ง 3 ชนิดนี้เป็นสัตว์ที่มีมงคลในเรื่องของโชคลาภและความร่ำรวยเงินทอง

แบบที่ 3 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้ง แบบรวมกันเป็นชุด ๆ ใกล้เคียง ๆ กันเพื่อทดลองการติดตั้งเพื่อให้ผลงานดูมีเอกภาพ อย่างชัดเจน โดยข้าพเจ้าเลือกติดตั้งภาพสัตว์มงคลทั้ง 5 ชนิด จากการเลือกองค์ประกอบและสีลาของสัตว์มงคลที่คล้ายกันให้อยู่ใกล้กันเพื่อความเป็นเอกภาพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานที่

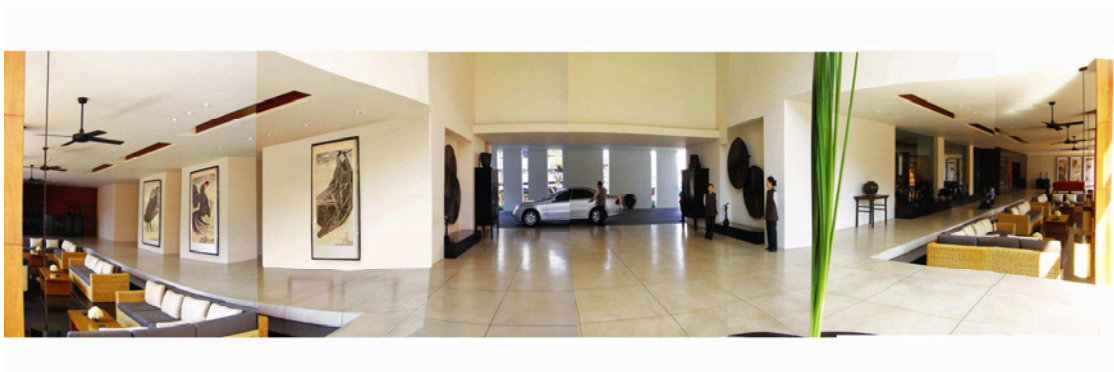
ส่วนในบริเวณผนังข้างจุดนั่งพักผ่อนหน้าเตาผิงเป็นจุดที่ผู้มาใช้บริการนิยมมานั่งพักผ่อนหย่อนใจและทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อ่านหนังสือหรือเล่นเกม ข้าพเจ้าเลือกติดตั้งภาพสัตว์มงคล นกฮูก เพราะนกฮูกเป็นสัตว์สัญลักษณ์ของนักปราชญ์และความรอบรู้ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้แบบที่ 1 เนื่องจากภาพจำลองในการติดตั้งในแบบ ที่ 2 นั้น ผลงานที่ติดตั้งถูก แบ่งเป็นกลุ่มๆ และแยกจากกันจนเกินไป ส่วนแบบที่ 3 ผลงานถูกจัดเรียงให้อยู่ในแนวเดียวกัน และติดตั้งเป็นแผงติดกันจนเกินไป ทำให้การจัดวางในแบบที่ 1 นั้นทำให้พื้นที่รอบๆมีปฏิสัมพันธ์กับรูป เพราะรูปที่วางลงไปบนพื้นพื้นนั้นจัดวางอย่างเป็นระเบียบและสอดคล้องกับส่วนของโครงสร้างที่เป็นส่วนของระแนงไม้ได้อย่างงาม

ภาพที่ 19 ภาพบริเวณส่วนรับรองก่อนติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 20 ภาพจำลองการติดตั้งผลงานในส่วนรับรองแบบที่ 1

ภาพที่ 21 ภาพจำลองการติดตั้งผลงานในส่วนรับรองแบบที่ 1 ในมุมที่แตกต่าง

ภาพที่ 22 ภาพจำลองการติดตั้งในส่วนรับรองแบบที่ 2

ภาพที่ 23 ภาพจำลองการติดตั้งในส่วนรับรองแบบที่ 3

บริเวณห้องพักแบบ Deluxe

เป็นห้องพักขนาด 50 ตารางเมตร จำนวน 52 ห้อง มีขนาดความยาวเป็น 3 ช่วงประตู และถูกแบ่งเป็น 3 ส่วนคือส่วนของพื้นที่เล็กๆไว้วางรองเท้า และพื้นที่ก่อนเตรียมเข้าสู่ภายในห้องพัก ถัดมาคือส่วนของบริเวณห้องพักโดยมีการวางโครงสร้างหลักที่ใช้ 2 สีคือ สีไม้ธรรมชาติซึ่งถูกจัดวางไว้บริเวณพื้น ส่วนโครงสร้าง และเฟอร์นิเจอร์ และ สีขาวของส่วนผนังอีกด้านหนึ่ง ส่วนสุดท้ายคือส่วนของระเบียงพักผ่อนบริเวณด้านนอกของห้องหันหน้าสู่แม่น้ำปิง

การวิเคราะห์บริเวณที่จะติดตั้งจุดที่ 2 บริเวณ ห้องพักแบบ Deluxe

ในห้องพักแบบ Deluxe นั้น บริเวณผนังปูนเนื้อที่ที่นั่งเล่นตรงข้ามกับเตียงนอน มีพื้นที่เป็นผนังสีขาวเรียบยาวทั้งผนัง มีขนาดประมาณ 1.5 X 4 เมตร ผนังบริเวณนี้มีความสำคัญและมีความเหมาะสมในการติดตั้งผลงาน ข้าพเจ้าจึงนำเสนอผลงานในชุดที่ 1 ประกอบไปด้วยผลงาน 2 ชิ้น เป็นภาพสัตว์มงคลคือค่างวาว ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ยามคำกิน อีกทั้งมีความมงคลในเรื่องของความมีอายุยืนยาวและโชคลาภ

ข้าพเจ้าได้จำลองการติดตั้งเพื่อการออกแบบและหาสัดส่วนให้เหมาะสมกับพื้นที่ในการติดตั้ง ไว้ 3 แบบ

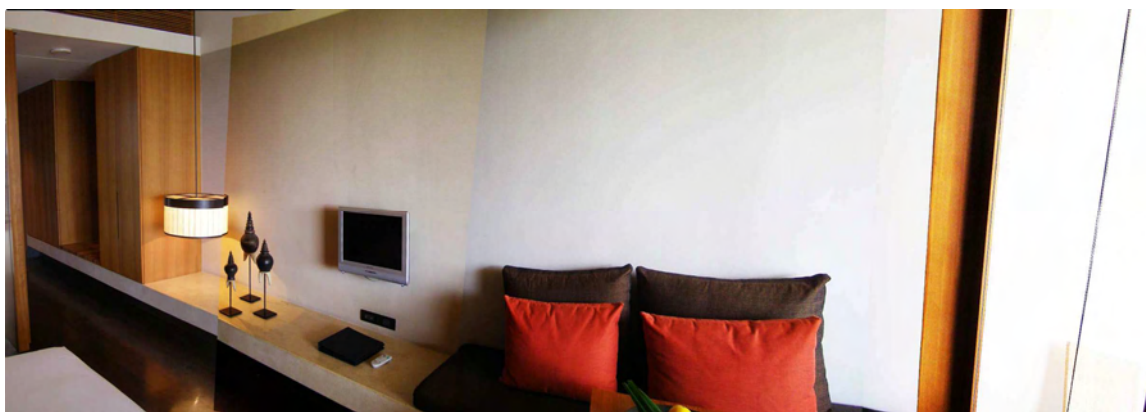
แบบที่ 1 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งแบบแยกชิ้น โดยแบ่งให้แต่ละชิ้นมีระยะห่างจากกันในส่วนที่พอเหมาะกับผนังและของประดับตกแต่ง เพื่อทดลองการติดตั้ง ให้ผลงานมีจังหวะที่สอดคล้องกับเครื่องประดับตกแต่งภายในห้อง

แบบที่ 2 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งแบบรวมกันเป็นชุดเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งของผนัง เพื่อให้มีการสอดคล้องกับรูปทรงของเฟอร์นิเจอร์

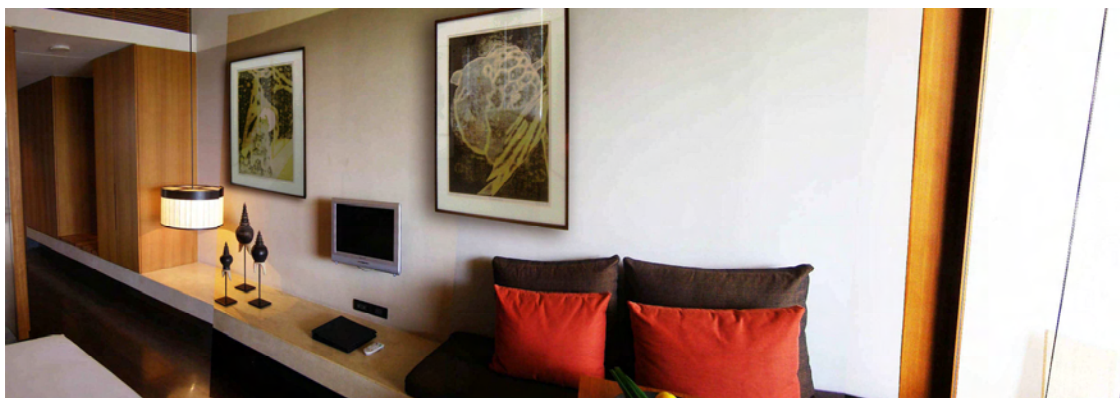
แบบที่ 3 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งโดยแยกออกมาใช้เพียงชิ้นเดียวโดยเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งของผนังเพื่อทดลองการเว้นพื้นที่ว่างให้เกิดขึ้นของผนัง

การจำลองจุดติดตั้งทั้ง 3 แบบ ข้าพเจ้าเลือกแบบที่ 3 เนื่องจากภาพจำลองในการติดตั้งผลงานในแบบที่ 1 และ 2 นั้นผลงานติดตั้งที่เมื่อวางลงไปพบกับของประดับตกแต่ง โคมไฟ ทิว

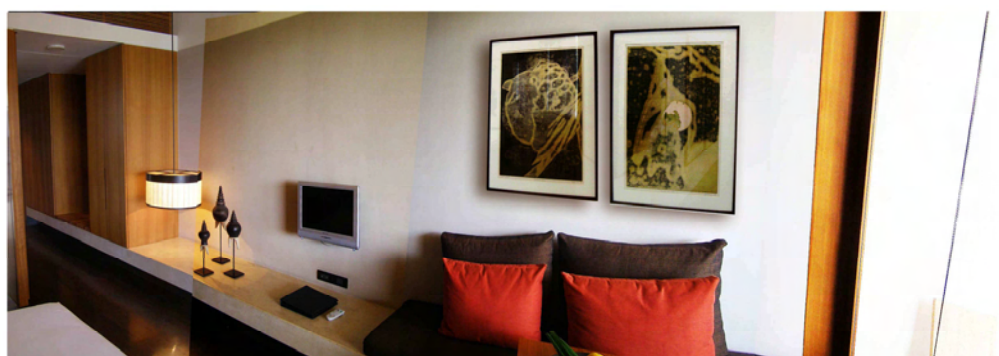
ประกอบกับตัวห้องที่มีขนาดเล็กทำให้ภาพที่ออกมาดูอึดอัดจนเกินไป ส่วนการจำลองแบบที่ 3 นั้นผลงานที่เมื่อวางลงไปบนผนังเหนือจุดนั่งพักผ่อน ซึ่งเป็นบริเวณที่แสงเข้าดูเด่นชัด กลมกลืน และไม่ขัดแย้งกับของประดับตกแต่งภายในห้อง อีกทั้งผลงานชุดนี้มีการใช้เทคนิคการปิดทองคำเปลวซึ่งเมื่อนำมาติดตั้งในจุดรับแสง แผ่นทองคำเปลวจะเกิดประกายระยิบระยับ สร้างบรรยากาศที่สงบและอบอุ่นให้กับห้องพัก

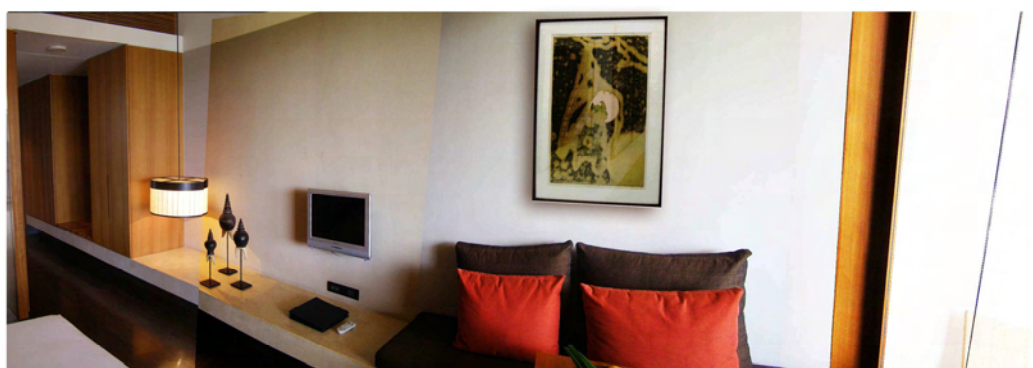
ภาพที่ 24 ภาพบรรยากาศภายในห้องแบบ Deluxe

ภาพที่ 25 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Deluxe แบบที่ 1

ภาพที่ 26 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Deluxe แบบที่ 2

ภาพที่ 27 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Deluxe แบบที่ 3

บริเวณห้องพักแบบ Club Suit

เป็นห้องพักที่มีขนาด 105 ตารางเมตรมีทั้งหมด 32 ห้อง โครงสร้างและส่วนต่างๆคล้ายคลึงกับห้องพักแบบ Deluxe แต่ส่วนของพื้นที่ภายในที่เป็นส่วนของห้องพักนอนที่มีขนาดใหญ่กว่า ถูกแบ่งแยกย่อยออกเป็น 2 ส่วนอย่างคร่าวๆ ด้วย โต๊ะยาวขนาดกลางที่ถูกวางไว้กลางห้องอย่างไม่อัดอัดและขัดตา

การวิเคราะห์บริเวณที่จะติดตั้งจุดที่ 3 บริเวณห้องพักแบบ Club Suit

ในห้องพักแบบ Club Suit นั้นเป็นห้องพักที่มีขนาดใหญ่ที่สุด จะมีผนังสามารถเปิดให้แสงจากภายนอกตัวอาคารเข้ามาในห้องได้ สีส่วนของผนังสีขาวอยู่ทางด้านส่วนพักผ่อนมีขนาดประมาณ 1.5 X 3 เมตร ผนังบริเวณนี้มีความเหมาะสมในการติดตั้งผลงานข้าพเจ้าจึงนำเสนอผลงานในชุดที่ 1 ประกอบไปด้วยผลงาน 2 ชิ้น เป็นภาพสัตว์มงคลคือค่างขาว ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ยามค้าคืน อีกทั้งมีความมงคลในเรื่องของความมีอายุยืนยาวและโชคลาภ

ข้าพเจ้าได้จำลองการติดตั้งเพื่อการออกแบบและหาสัดส่วนให้เหมาะสมกับพื้นที่ในการติดตั้ง ไว้ 3 แบบ

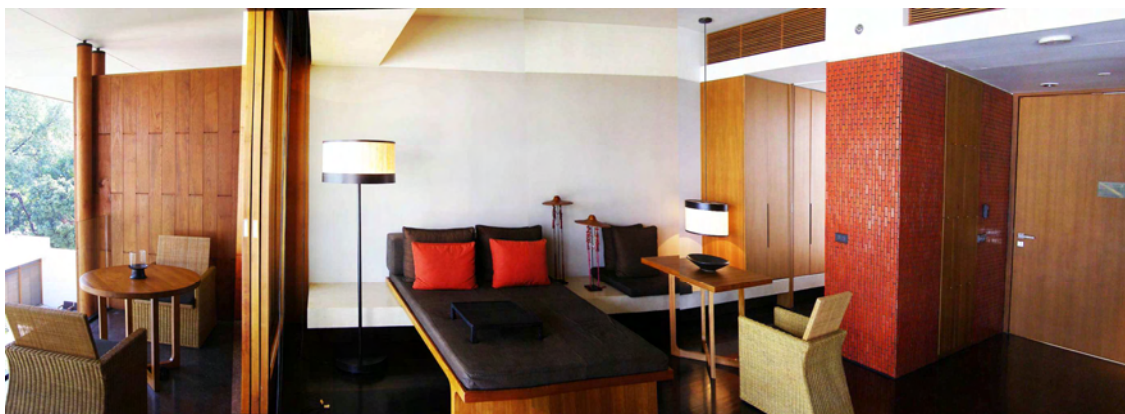
แบบที่ 1 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งแบบแยกชิ้น โดยแบ่งให้แต่ละชิ้นมีระยะห่างจากกันในส่วนที่พอเหมาะกับผนังและของประดับตกแต่ง เพื่อทดลองการติดตั้ง ให้ผลงานมีจังหวะที่สอดคล้องกับเครื่องประดับตกแต่งภายในห้อง

แบบที่ 2 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งแบบรวมกันเป็นชุดเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งของผนัง เพื่อให้มีการสอดคล้องกับรูปทรงของเฟอร์นิเจอร์

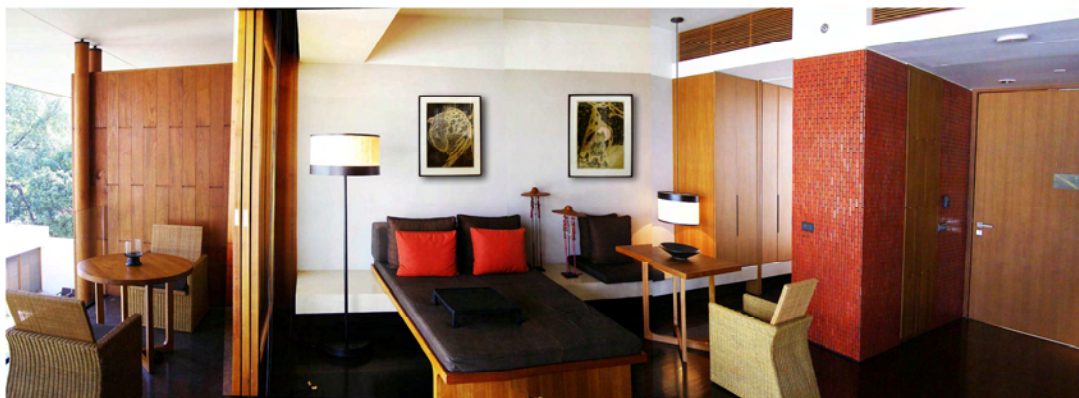
แบบที่ 3 ข้าพเจ้าทดลองการติดตั้งโดยแยกออกมาใช้เพียงชิ้นเดียวโดยเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งของผนังเพื่อทดลองการเว้นพื้นที่ว่างให้เกิดขึ้นของผนัง

ข้าพเจ้าได้เลือกใช้แบบที่ 2 เนื่องจากภาพจำลองในการติดตั้งผลงานในแบบที่ 1 เป็นการจัดแบบวางจังหวะผลงานให้เต็มพื้นที่ เมื่อรวมกับสิ่งของที่วางเพื่อประดับตกแต่ง และโคมไฟ ทำให้ภาพที่ออกมาดูแน่นจนเกินไป ส่วนในแบบที่ 3 เมื่อจัดวางผลงานลงในส่วนของผนังที่อยู่ใน

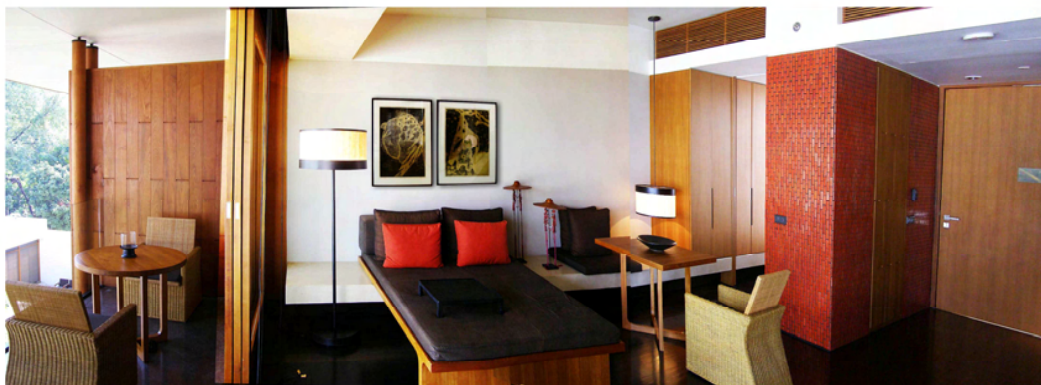
ห้องที่มีขนาดใหญ่ ทำให้องค์ประกอบทั้งหมดออกมาดูไม่สมดุล แต่ในการจำลองจุดติดตั้งในแบบที่ 2 เมื่อจัดวางภาพลงไปแล้วทำให้เกิดความสมดุลลงในองค์ประกอบของห้อง สร้างความสงบให้กับองค์ประกอบของภาพมากกว่าแบบอื่นอีกทั้งผลงานชุดนี้มีการใช้เทคนิคการปิดทองคำเปลวซึ่งเมื่อนำมาติดตั้งในจุดรับแสง แผ่นทองคำเปลวจะเกิดประกายระยิบระยับ สร้างบรรยากาศที่สงบและอบอุ่นให้กับห้องพัก

ภาพที่ 28 ภาพบรรยากาศภายในห้องแบบ Club Suite

ภาพที่ 29 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Club Suite แบบที่ 1

ภาพที่ 30 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Club Suite แบบที่ 2

ภาพที่ 31 ภาพจำลองการติดตั้งภายในห้องแบบ Club Suite แบบที่ 3

บทที่ 6

บทสรุป

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ได้รวบรวมเนื้อหาและ กระบวนการสร้างสรรค์วิเคราะห์แบ่งออกเป็นขั้นเป็นตอนในแต่ละบท ตามกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาความคิดและการสร้างสรรค์อย่างเป็นระเบียบ โดยแรกเริ่มข้าพเจ้าได้แสดงที่มาของแนวความคิดความสนใจในเรื่องคติความเชื่อ และวิถีชีวิตของชนบทเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจในหลักการให้เห็นชัดเจนขึ้น สร้างสรรค์เป็นผลงานตามจินตนาการส่วนตัวถ่ายทอดให้ผู้อื่นร่วมรับรู้ สื่อสารให้ได้ ออกมาตามวัตถุประสงค์และความตั้งใจ ต่อมาคือการศึกษาวิเคราะห์สถานที่เพื่อประยุกต์ผลงานให้สามารถเข้าไปติดตั้งโดยเลือกสรรสถานที่ ที่เหมาะสมกับรูปแบบของผลงานข้าพเจ้า คือ โรงแรม The Chedi และจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้คติความเชื่อเรื่องสัญลักษณ์มงคลเป็นประเด็นหลัก

จากการที่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ถึงที่มาที่ไปของโรงแรม The Chedi จ.เชียงใหม่ นั้นจะพบว่า การตกแต่งภายในอันดูร่วมสมัยด้วยรูปลักษณ์ของความเรียบง่าย สบาย กับรายละเอียดที่ให้ความรู้ลึกซึ้งของความสุขนุ่มแบบตะวันออก ผลงานที่มีแนวเรื่องในคติความเชื่อและวิถีชีวิตชนบท นั้นจะช่วยสร้างความสมบูรณ์ให้กับ การตกแต่งสถานที่ ที่มีทั้งความงดงามและความหมายแก่ ผู้ใช้บริการที่จะได้รับ โดยออกแบบผลงานให้สอดคล้องกับแนวคิดระหว่างผลงานและการตกแต่งสถานที่ให้เหมาะสมเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ให้เกิดมีเอกภาพทางความงามที่มีเอกลักษณ์ร่วมกัน

ลำดับต่อมา จะเป็นการวิเคราะห์หาบริเวณที่จะติดตั้งโดยใช้หลักเกณฑ์ของลักษณะการใช้งานและความเหมาะสมทางกายภาพ ทำให้สามารถกำหนดบริเวณที่จะติดตั้งงานได้ 3 จุด ลำดับต่อมาที่จะต้องคำนึงถึงคือขนาดของพื้นที่และความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นเนื่องจาก การติดตั้งผลงานเข้ากับสถานที่ในวิทยานิพนธ์นี้เป็นการสร้างความสอดคล้องทางองค์ประกอบของศิลปะเพิ่มความหลากหลายและความน่าสนใจให้กับสถานที่

การสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้เรื่อง มงคล : ภาพพิมพ์ไม้เรื่องความเชื่อในสิ่งดีงาม เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ในเรื่องของการใช้ สัญลักษณ์ของสัตว์มงคลมาจัดสรรเพื่อเกิดความสัมพันธ์กับคติความเชื่อของวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่ตั้งของ โรงแรม The Chedi

จ.เชียงใหม่ อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ผลงานศิลปะสู่สาธารณะโดยแฝงคติความเชื่อที่เกี่ยวกับความดีงามไว้เพื่อให้ผู้พบเห็นระลึกแต่สิ่งดีและยังเป็นส่วนช่วยเสริมคุณค่าทางความงามให้กับสถานที่ได้เป็นอย่างดี

ข้าพเจ้าได้ทำการทดลองสร้างภาพร่างผลงาน และทำการจำลองติดตั้งผลงาน เข้าไปในบริเวณที่กำหนดไว้ ซึ่งกระบวนการนี้ทั้งหมดเกิดจากข้อจำกัด ในการที่จะนำผลงานเข้าไปติดตั้งในสถานที่จริง ๆ ได้ การสร้างรูปจำลอง และการตกแต่งภาพจึงสามารถแก้ปัญหาตรงนี้ได้

จากกระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการที่จะสร้างสรรค์ผลงานเพื่อติดตั้งกับสถานที่นั้น อันดับแรกผู้สร้างจะต้องมีรูปแบบและแนวความคิดในการสร้างผลงานที่ชัดเจนเสียก่อน จึงจะสามารถออกแบบผลงานเพื่อติดตั้งกับสถานที่ได้โดยไม่เสียความเป็นตัวเองการเลือกสถานที่ก็จะต้องเลือกที่มีความสอดคล้องกันทั้งทางความคิดและทางกายภาพ เพื่อให้ผลงานกับสถานที่มีความผสมผสานสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกันกระบวนการออกแบบก็ต้องมีขั้นตอน มีเหตุผล มีการศึกษาปัญหา เพื่อที่จะแก้ปัญหาและอธิบายได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างผลงานศิลปะตรงตามแนวทางของศิลปะประยุกต์ที่สมบูรณ์ในอีกแนวทางหนึ่ง

บรรณานุกรม

- กิตติ วัฒนะมหาตม์. สัตว์มงคล เครื่องราง ของขลัง. กรุงเทพฯ: สว่างสรรค์บุ๊คส์, 2547
- ชะลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, 2543.
- ประยูร อุลุชาฎะ. 5 รอบประยูร อุลุชาฎะ. กรุงเทพฯ: มติชน. 2530.
- ประหยัด พงษ์คำ. ภาพพิมพ์แกะไม้. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2536.
- ศิลป พีระศรี. ศิลปะสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อสกุล พระนาย เกษมถาวรศิลป์
ที่อยู่ 58 หมู่ 7 ซ.ชัยพานิชย์ ถ. สายบางแวก แขวงบางแวก
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160

ประวัติการศึกษา

- 2544 ศิลปบัณฑิต ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2551 ศิลปมหาบัณฑิต ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เกียรติยศ

- 2550 ได้รับทุนการศึกษาดูงานศิลปะที่ประเทศเยอรมัน โดย Mr. Manfred Spies
ศิลปินอิสระ ชาวเยอรมนี
- 2550 ทุนส่งเสริมการศึกษาศาสนาการสร้างสรรค์ศิลปะ
มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์